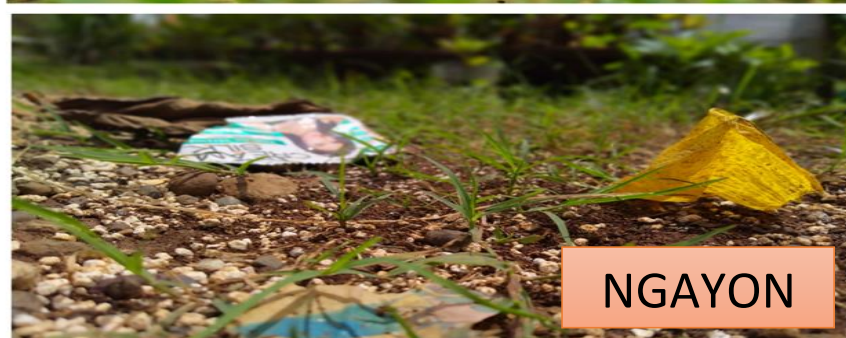

Araling Panlipunan

Unang Markahan – Modyul 3 ANGKOP NA APPROACH SA PAGHARAP SA SULIRANING KAPALIGIRAN

Araling Panlipunan- Grade 10

Alternative Delivery Mode

Unang Markahan, Module 3: Angkop na approach sa pagharap sa suliraning pangkapaligiran

Unang Edisyon, 2020

Isinasaad sa Batas Republika 8293, Seksiyon 176 na: Hindi maaaring magkaroon ng karapatang-sipi sa anumang akda ang Pamahalaan ng Pilipinas. Gayonpaman, kailangan muna ang pahintulot ng ahensiya o tanggapan ng pamahalaan na naghanda ng akda kung ito ay pagkakakitaan. Kabilang sa mga maaaring gawin ng nasabing ahensiya o tanggapan ay ang pagtakda ng kaukulang bayad.

Ang mga akda (kuwento, seleksiyon, tula, awit, larawan, ngalan ng produkto o brand name, tatak o trademark, palabas sa telebisyon, pelikula, atbp.) na ginamit sa modyul na ito ay nagtataglay ng karapatang-ari ng mga iyon. Pinagsumikapang matunton ang mga ito upang makuha ang pahintulot sa paggamit ng materyales. Hindi inaangkin ng mga tagapaglathala at mga may-akda ang karapatang-aring iyon. Ang anumang gamit maliban sa modyul na ito ay kinakailangan ng pahintulot mula sa mga orihinal na may-akda ng mga ito.

Walang anumang parte ng materyales na ito ang maaaring kopyahin o ilimbag sa anumang paraan nang walang pahintulot sa Kagawaran.

Inilathala ng Kagawaran ng Edukasyon

Kalihim: Leonor Magtolis Briones

Pangalawang Kalihim: Diosdado M. San Antonio

Mga Bumuo sa Pagsusulat ng Modyul

Manunulat:	Dea A. Pacheco-Danluyan
Editor:	Maria Rowena R. Lee Ella Rosario Sencio, Elisa B. Simon
Tagasuri:	Wendell C. Catam-isan, PhD, Elvira Ruvi U. Camocamo
Punong Tagapamahala:	Arturo B. Bayocot, PhD, CESO III <i>Rehiyunal na Director</i> Victor G. De Gracia Jr. PhD, CESO V <i>Pangalawang Rehiyunal na Director</i> Randolph B. Tortola, PhD, CESO IV <i>Tagapamanihalang Pansangay</i> Shambaeh A. Usman, PhD <i>Pangalawang Tagapamanihalang Pansangay</i> Mala Epra B. Magnaong, Chief, CLMD Neil A. Improgo, EPS-LRMS Bienvenido U. Tagolimot Jr., EPS-ADM
Mga Miyembro:	Elbert R. Francisco, PhD, Chief, CID Wendell C. Catam-isan, PhD, EPS in Araling Panlipunan Rejynne Mary L. Ruiz, PhD, LRMS Manager Jenny B. Timbal, PDO II Shella O. Bolasco, Division Librarian II

Inilimbag sa Pilipinas ng

Kagawaran ng Edukasyon-Dibisyon ng Bukidnon

Office Address: Fortich St., Sumpong, Malaybalay, Bukidnon

Telephone: (088) 813-3634

E-mail Address: bukidnon@deped.gov.ph

Araling Panlipunan

Unang Markahan

Modyul 3:

Angkop na approach sa pagharap sa suliraning pangkapaligiran

KAHON NG KATUGUNAN

Ang modyul na ito ay sama-samang binuo at sinuri ng mga edukador sa mga publikong paaralan. Hinihikayat naming ang mga guro at iba pang nasa larangan ng edukasyon na mag e-mail ng kanilang puna at mungkahi sa Kagawaran ng Edukasyon sa bukidnon@deped.gov.ph.

Pinahahalagahan naming ang inyong mga puna at mungkahi.

TALAAN NG NILALAMAN

	PAHINA
Pahina ng Karapatang-ari	i
Pahina ng Pamagat	ii
Talaan ng Nilalaman	iii
Paunang Salita	v
Icons ng Modyul	vi
Pangkalahatang Pagkatuto	vii

Aralin 1

Katangian ng Top-down Approach sa Pagharap ng Suliraning Pangkapaligiran

Alamin	1
Subukin: Panimulang Pagtataya	1
Balikan	
Gawain 1: Halina't Ating Balikan	2
Tuklasin	
Gawain 2: Larawan Ko, Suriin Mo	3
Suriin	
Gawain 3: Basahin at Matuto	3
Pagyamanin	
Gawain 4.1: Halika't Ating Sagutan!	5
Gawain 4.2: Kahinaan Mo, Kalakasan Ko	6
Isaisip	
Gawain 5: Halika't Pag-isipan Mo!	6
Isagawa	
Gawain 6: Sakuna, Pagtugon Mo!	7
Tayahin: Huling Pagtataya	8
Karadagang Gawain	
Gawain 7: Slogan Mo, Mensahe Ko!	9

Aralin 2

Pagkakaiba ng Top-down at Bottom-up Approach

Alamin	10
Subukin: Panimulang pagtataya	10
Balikan	
Gawain 1: Tara't Balikan Natin!	12

Tuklasin	
Gawain 2: Larawan Ko, Salita Mo!	13
Suriin	
Gawain 3: Basahin at Matuto!	13
Pagyamanin	
Gawain 4.1: Tara't Alamin Natin	15
Gawain 4.2: Kaibahan Ko, Katulad Mo!	16
Isaisip	
Gawain 5: Halika't Pag-isipan Mo!	16
Isagawa	
Gawain 6: Pagnilayan Natin Ito!	17
Tayahin: Huling Pagtataya	18
Karagdagang Gawain	
Gawain 7: Tara't Awit Tayo!	20

Aralin 3

Angkop na Approach sa Pagharap sa Suliraning Pangkapaligiran

Alamin	21
Subukin: Panimulang Pagtataya	21
Balikan	
Gawain 1: Halika't Balikan Natin!	23
Tuklasin	
Gawain 2: Tara't Tuklasin Natin!	23
Suriin	
Gawain 3: Basahin at Matuto	24
Pagyamanin	
Gawain 4.1: Tara't Sagutan Natin!	25
Gawain 4.2: Tula Ko, Suriin Mo!	25
Isaisip	
Gawain 5: Tara't Pag-isipan Natin!	27
Isagawa	
Gawain 6: Pagnilayan at Gawin	28
Tayahin: Huling Pagtataya	29
Karagdagang Gawain	
Gawain 7: Pagnilayan at Sagutan!	30
Susi sa Pagwawasto	31
Sanggunian	33

Paunang Salita

Malugod na pagtanggap sa asignaturang Araling Panlipunan 10 ang Alternative Delivery Mode (ADM) Modyul para sa araling angkop na approach sa pagharap sa suliraning pangkapaligiran !

Ang modyul na ito ay pinagtulungang disenyo, nilinang at sinuri ng mga edukador mula sa pambalikong paaralan upang gabayan ka. Ang gurong tagapagdaloy ay handing tumulong na makamit ng mag-aaral ang pamantayang itinakda ng Kurikulum ng K to12 habang kanilang pinanagumpayan ang pansarili, panlipunan at pang-ekonomikong hamon sa pag-aaral.

Ang tulong-aral na ito ay umaasang makauugnay ang mag-aaral sa mapatnubay at malayang pagkatuto na mga gawain ayon sa kanilang kakayahan, bilis at oras. Naglalayon din itong matulungan ang mag-aaral upang makamit ang mga kasanayang pan-21 siglo habang isinasaalang-alang ang kanilang mga pangangailangan at kalagayan.

Para sa mga Guro at Tagapagdaloy

Bilang tagapagdaloy, inaasahang bibigyan mo ng paunang kaalaman ang mag-aaral kung paano gamitin ang modyul na ito. Kinakailangan ding subaybayan at itala ang pag-unlad nila habang hinahayaan silang pamahalaan ang kanilang sariling pagkatuto. Bukod dito, inaasahan mula sa iyo na higit pang hikayatin at gabayan ang mag-aaral habang isinasagawa ang mga gawaing nakapaloob sa modyul.

Bilang karagdagan sa materyal ng pangunahing teksto, makikita ninyo ang kahong ito sa pinakakatawan ng modyul:

Mga Tala para sa Guro

Ang Modyul na ito ay naglalaman ng mga kaalaman, Gawain,paalala,panulong o estraheyang magagamit sa paggabay naglalaman ng mga paalala, panulong o estratehiyang magagamit sa paggabay sa mag-aaral kahit sila ay nasa kanilang sariling tahanan.

Para sa mga Magulang

Ang modyul na ito ay nilikha upang matugunan ang sitwasyong kinaharap ng ating mga mag-aaral.Ang magiging lugar ng kanilang kaalaman ay hindi lamang limitado sa silid-aralan kundi maging sa inyong tahanan.

Inaasahan ang inyong pakikiisa,pakikipagtulungan at paggabay sa ating mga mag-aaral upang mapatnubayan sa mga gawaing itinalaga sa kanila.

Para sa mag-aaral:

Ang modyul na ito ay ginawa bilang tugon sa iyong pangangailangan. Layunin nitong matulungan ka sa iyong pag-aaral habang wala ka sa loob ng silid-aralan. Hangad din nitong madulutan ka ng mga makabuluhang oportunidad sa pagkatuto.

Icons ng Modyul

Ang modyul na ito ay may mga bahagi at icon na dapat mong maunawaan.

 Alamin	Sa bahaging ito, malalaman mo ang mga dapat mong matutuhan sa modyul.
 Subukin	Sa pagsusulit na ito, makikita natin kung ano na ang kaalaman mo sa aralin ng modyul. Kung nakuha mo ang lahat ng tamang sagot (100%), maaari mong laktawan ang bahaging ito ng modyul.
 Balikan	Ito ay maikling pagsasanay o balik-aral upang matulungan kang maiugnay ang kasalukuyang aralin sa naunang leksyon.
 Tuklasin	Sa bahaging ito, ang bagong aralin ay ipakikilala sa iyo sa maraming paraan tulad ng isang kuwento, awitin, tula, pambukas na suliranin, gawain o isang sitwasyon.
 Suriin	Sa seksyong ito, bibigyan ka ng maikling pagtalakay sa aralin. Layunin nitong matulungan kang maunawaan ang bagong konsepto at mga kasanayan.
 Pagyamanin	Binubuo ito ng mga gawaing para sa malayang pagsasanay upang mapagtibay ang iyong pang-unawa at mga kasanayan sa paksa. Maaari mong iwasto ang mga sagot mo sa pagsasanay gamit ang susi sa pagwawasto sa huling bahagi ng modyul.
 Isaisip	Naglalaman ito ng mga katanungan o pupunan ang patlang ng pangungusap o talata upang maproseso kung anong natutuhan mo mula sa aralin.
 Isagawa	Ito ay naglalaman ng gawaing makatutulong sa iyo upang maisalin ang bagong kaalaman o kasanayan sa tunay na sitwasyon o realidad ng buhay.
 Tayahin	Ito ay gawain na naglalayong matasa o masukat ang antas ng pagkatuto sa pagkamit ng natutuhang kompetensi.
 Karagdagang Gawain	Sa bahaging ito, may ibibigay sa iyong panibagong gawain upang pagyamanin ang iyong kaalaman o kasanayan sa natutuhang aralin.
 Susi sa Pagwawasto	Naglalaman ito ng mga tamang sagot sa lahat ng mga gawain sa modyul.

Pangkalahatang Pagkatuto

Ang manunulat ay nagnanais na matutuhan ang tungkol sa angkop na approach sa pagharap sa Suliraning Pangkapaligiran kung saan matutunghayan ang top-down approach at bottom up approach. Naglalayon din ang Modyul na ito sa paanong paraan gamitin ng mga tao ang approach sa pagharap sa suliraning pangkapaligiran. Maipakikita rin sa modyul na ito ang iba't-ibang dahilan kung paano tayo magiging handa sa panahon ng sakuna at paano ito nakaktulong sa araw-araw na pamumhay ng mga Pilipino. Tutulungan ka ng modyul na ito na matutukoy ang angkop na paraan sa mga hamon sa kapaligiran. Gayundin, mapapalawak ang iyong kaalaman kung ano ang bahaging ginagampanan ng hamong pangkapaligiran. Matutunan mo ring bumuo ng sariling pananaw at saloobin tungkol sa epekto ng suliraning pangkapaligiran sa buhay ng tao.

Tanggapin mo ng mainit na pagbati ng manunulat sa pagtanggap mo sa hamon sa gitna ng pandemya na ipagpatuloy ang pagtuklas ng kaalaman at karunungan. Sapat na ito upang maipakita mo ang kabayanihan sa iyong kaparaanan.

Ang modyul na ito ay may mga bahagi at *icon* na dapat mong maunawaan.

Sa katapusan ng modyul na ito, makikita mo rin ang:

Sanggunian

Ito ang talaan ng lahat ng pinagkuhanan sa paglikha o paglinang ng modyul na ito.

Ang sumusunod ay mahahalagang paalala sa paggamit ng modyul na ito:

1. Gamitin ang modyul nang may pag-iingat. Huwag lalagyan ng anumang marka o sulat ang anumang bahagi ng modyul. Gumamit ng hiwalay na papel sa pagsagot sa mga pagsasanay.
2. Huwag kalimutang sagutin ang *Subukin* bago lumipat sa iba pang gawaing napapaloob sa modyul.
3. Basahing mabuti ang mga panuto bago gawin ang bawat pagsasanay.
4. Obserbahan ang katapatan at integridad sa pagsasagawa ng mga gawain at sa pagwawasto ng mga kasagutan.
5. Tapusin ang kasalukuyang gawain bago pumunta sa iba pang pagsasanay.
6. Pakibalik ang modyul na ito sa iyong guro o tagapagdaloy kung tapos nang sagutin lahat ng pagsasanay.

Kung sakaling ikaw ay mahirapang sagutin ang mga gawain sa modyul na ito, huwag mag-aalinlangang konsultahin ang inyong guro o tagapagdaloy. Maaari ka rin humingi ng tulong kay nanay o tatay, o sa nakatatanda mong kapatid o sino man sa iyong mga kasama sa bahay na mas nakatatanda sa iyo. Laging itanim sa iyong isipang hindi ka nag-iisa.

Umaasa kami, sa pamamagitan ng modyul na ito, makararanas ka ng makahulugang pagkatuto at makakakuha ka ng malalim na pang-unawa sa kaugnay na mga kompetensi. Kaya mo ito!

Ang modyul na ito ay dinidisenyo at nilikha kung saan una sa isip ng manunulat ang kaalamang malilikom mo bilang mag-aaral. Ito ay ginawa upang makatulong sa iyo na matutunan ang Kontemporaryong Isyu, konsepto, at kahalagahan nito. Ang modyul na ito na magamit ang iba't ibang sitwasyong pangkaalaman. Ang mga aralin ay inihanay upang makasunod sa istandard na pagkakasunod-sunod sa asignatura. Ganoon pa man ang pagkakasunod-sunod ng iyong mga bunasa ay maaaring mabago batay sa uri ng teksbuk o sanggunian na iyong ginagamit.

Ang modyul ay hinati gaya ng nakasaad sa ibaba:

- Aralin 1: Katangian ng Top-Down Approach sa pagharap sa Suliraning Pangkapaligiran
- Aralin 2: Pagkakaiba ng top-down at bottom up approach
- Aralin 3: Angkop na Approach sa Pagharap Suliraning Pangkapaligiran

Pagkatapos mong mapag-aralan ang modyul na ito: ikaw ay inaasahang:

1. Natatalakay ang kasalukuyang pangkapaligiran ng Pilipinas.
2. Natataya ang kalagayang pangkapaligiran ng Pilipinas batay sa epekto at pagtugon sa hamong pangkapaligiran.

Aralin 1

Katangian ng Top-down approach sa pagharap ng suliraning pangkapaligiran

Alamin

Ang modyul na ito ay denisinyo at isinulat para pangkaisipan. Ito ay tumutulong na masuri ng mga mag-aaral ang anyo ng globalisasyon. Ang saklaw ng modyul na ito ay upang masuri ang mga implikasyon at anyo ng globalisasyon sa lipunan.

Aralin 1 – Katangian ng top-down approach sa pagharap ng suliraning Pangkapaligiran

Pagkatapos ng modyul na ito. Inaasahang ang mga mag-aaral ay:

1. Nakabubuo ng konklusyon sa angkop na approach sa pagharap sa suliraning pangkapaligiran

Pangkalahatang Panuto

Paano mo Matututunan?

Upang makamit ang mga inaasahan gawin ang mga sumusunod:

- Basahin at unawain nang mabuti ang mga dalawang approach sa pagharap sa suliraning pangkapaligiran.
- Sundin ang bawat panutong ibinigay sa bawat gawain at pagsasanay.
- Sagutin ang lahat ng mga ibinigay na gawain at pagsasanay

Subukin (Panimulang Pagtataya)

Panuto: Basahing mabuti at unawain ang mga katanungan sa bawat aytem. Lagyan T kung ang sagot mo ay Tama, at M naman kung Mali. Isulat inyong sagot sa patlang bago ang numero.

_____ 1. Ito ay tumtukoy sa isang disaster management plan kung saan ang lahat ng gawain mula sa pagpapalano na dapat gawin hanggang sa pagtugon sa panahon ng kalamidad.

_____ 2. Ito ay isang Top-down Approach kung ang isang lugar o barangay ang nakararanas ng kalamidad, ito ay isa lamang sa tugon ng pambayan o panglungsod na pamahalaan.

_____ 3. Ito ay isang Top-Down Approach kung nagsisimula sa mga mamamayan at ibang sektor ng lipunan ang mga hakbang sa pagtugon sa suliraning at hamonng pangkapaligiran.

_____4. Ang Top-Down Approach ay nagpapalutas ng mga suliranin at hamong pangkapaligiran.

_____5. Ang Community- Based Disastr at Risk Management Approach ay tumutukoy sa sa Top-down approach.

_____6. Ang Top-Down Approach ay isang prosesong ng paghahanda laban sa hazard at kalamidad na nakasentro sakapakanan ng tao.

_____7. Limitado ang pagbuo sa disaster management plan dahil tanging ang pananaw lamang ng namumuno ang na bibigyang pansin sa Top Down Approach.

_____8. Ang Top-down Approach ay may malawak na partisipasyon ng mga mamamayan sa Konprehensibong pagpapalano.

_____9. Ang top-down approach ay isang papakita ng responsableng paggamit ng mga tulong- pinansyal ay kailangan.

_____10. Ang top-down approach ay hindi lamang ginagamit sa Pilipinas.

Magaling! Upang mas lalong maihanda ang sarili, isagawa ang gawain sa Balikan

Balikan

Gawain 1: Halina't Ating Balikan

Panuto: Sa nakaraang aralin, itinalakay natin ang kahulugan at ng Isyung Hamong Pangkapaligiran at ang kahalagahan ng pag-aaral nito.

1. Ano-Anu ang mga sanhi ng pag dami ng ating *solid waste*?

Tuklasin

Gawain 2: Larawan Ko, Suriin Mo!

Panuto: suriin ang mga larawan sagutan ang pang prosesong tanong.

IFRC/ JOSE MANUEL JIMENEZINFO.
EXTRACTED FROM IPTC Photo
Metadata

<https://www.google.com/url?sa=i&url>

Pangorosesong tanong:

1. Anong klasing paghahanda ang nasa larawan?
2. Bakit kailangan nating malaman ang kahalagahan ng tamang paghahanda sa pagharap ng suliraning pangkapaligiran

Suriin

Gawain 3: Basahin at Matuto

Ang top-down approach sa disaster management plan ay tumutukoy sa situwasyon kung saan lahat ng gawain mula sa pagpapalano na dapat gawin hanggang sa pagtugon sa panahon ng kalamidad ay inaasa sa mas nakatatasa na tanggapan o ahensya ng pamahalaan. Halimbawa, kung ang isang barangay ay nakaranas ng kalamidad, ito ay aasa lamang sa tugon ng Pambayan o Panlungsod na Pamahalaan. Kung ang buong bayan o lungsod naman ang nakaranas ng kalamidad, ang sistema ng pagtugon ay nakabatay sa prosesong ipatutupad ng lokal na pamahalaan.

Ang sistemang ito ng disaster management ay nakatanggap ng mga kritisismo. Binigyang-diin nina Shesh at Zubair (2006) na hindi natutugunan ng top-down approach ang mga pangangailangan ng pamayanan at napababayaan ang mga mamamayang may mataas na posibilidad na makaranas ng malubhang epekto ng kalamidad. Limitado ang pagbuo sa disaster management plan dahil tanging ang pananaw lamang ng mga namumunoang nabibigyang pansin sa pagbuo ng plano. Tila hindi nabibigyang pansin ng top-down approach ang karanasan, pangangailangan at pananaw ng mga mamamayan sa isang komunidad.

Halaw: Learning Module AP10. p.

Ito ay sa kabila ng katotohanang ang mga mamamayang ito ang tunay na nakababatid ng maaaring epekto ng isang kalamidad o hazard. Isa pang suliranin ng top-down approach ay may mga pagkakataon nahindi nagkakasundo ang Pambansang Pamahalaan at ng Lokal na Pamahalaan tungkol sa mga hakbang na dapat gawin sa panahon o pagkatapos ng kalamidad kung kaya't nagiging mabagal ang pagtugon sa pangangailangan ng mga mamamayan. Ang situwasyonna ito ay masasalamain sa sinabi ni Panfilo Lacson, itinalaga bilang Presidential Assistant for Rehabilitation and Recovery, (Gabieta, 2014)

kaugnay sa relief operations sa Tacloban City matapos ang bagyong Yolanda. Aniya, *"That is why, I am appealing to our local chief executives not to wait for our national government, private sectors. They have to do their work to hasten the rehabilitation effort."* Ibig sabihin nakita rin ni Lacson na magiging matagumpay ang rehabilitation efforts kung mayroong aktibong partisipasyon ng mga lokal na pamahalaan at ng mga mamamayan. Ang kahinaang ito ng top-down approach ang nais bigyang katugunan ng bottom-up approach. Binibigyang pansin dito ang maliliit na detalye na may kaugnayan sa mga hazard, kalamidad, at pangangailangan ng pamayanan Ang pangunahing batayan ng plano ay ang karanasan at pananaw ng mga mamamayang nakatira sa isang disaster-prone area. Sa katunayan ito ang modelong ginamit ni Panfilo Lacson, bilang rehabilitation czar ng mga lugar na nasalanta ng bagyon Yolanda. Para sa kaniya, mas mapapabilis ang pagbangon ng mga lugar na ito kung bottom-up approach sa rehabilitasyon ng lugar. Para sa kaniya, mas makabubuting makipagpulong sa mga mayor ng mga nasalantang bayan at lungsod sa halip na antayin ang post-disaster needs assessment na ipalalabas ng *Office of the Civil Defense*. Sa ganitong paraan, mas makabubuo ng planong angkop

Sa pag-aaral ng disaster management, mahalagang alam mo ang pagkakaiba ng mga ginagamit na termino o konsepto. Ang sumusunod na kahulugan ay isinalin sa Filipino mula sa Disaster Risk Management System Analysis: A guide book nina Baas at mga kasama (2008). Halaw sa Learning Module AP10

1. Hazard – ito ay tumutukoy sa mga banta na maaaring dulot ng kalikasan o ng gawa ng tao. Kung hindi maiwasan, maaari itong magdulot ng pinsala sa buhay, ari-arian, at kalikasan.

1.1 Anthropogenic Hazard o Human-Induced Hazard – ito ay tumutukoy sa mga hazard na bunga ng mga gawain ng tao. Ang maitim na usok na ibinubuga ng mga pabrika at mga sasakyan gaya ng ipinakikita sa larawan ay ilan sa mga halimbawa ng anthropogenic hazard.

1.2. Natural Hazard – ito naman ay tumutukoy sa mga hazard na dulot ng kalikasan. Ilan sa halimbawa nito ay ang bagyo, lindol, tsunami, thunderstorms, storm surge, at landslide. Ipinakikita sa kasunod na larawan ang pagbabalita sa pagdating ng isang malakas na bagyo.

2. Disaster – ito ay tumutukoy sa mga pangyayari na nagdudulot ng panganib at pinsala sa tao, kapaligiran, at mga gawaing pang-ekonomiya. Maaaring ang disaster ay natural gaya ng bagyo, lindol, at pagputok ng bulkan o gawa ng tao tulad ng digmaan at polusyon. Ang disaster ay sinasabi ding resulta ng hazard, vulnerability at kawalan ng kapasidad ng isang pamayanan na harapin ang mga hazard.

Halaw: Learning Module AP10. p.

3. Vulnerability – tumutukoy ang vulnerability sa tao, lugar, at imprastruktura na may mataas na posibilidad na maapektuhan ng mga hazard. Ang pagiging vulnerable ay kadalasang naiimpluwensiyahan ng kalagayang heograpikal at antas ng kabuhayan. Halimbawa, mas vulnerable ang mga bahay na gawa sa hindi matibay na materyales.

4. Risk –ito ay tumutukoy sa inaasahang pinsala sa tao, ari-arian, at buhay dulot ng pagtama ng isang kalamidad. Ang vulnerable na bahagi ng pamayanan ang kadalasang may mataas na risk dahil wala silang kapasidad na harapin ang panganib na dulot ng hazard o kalamidad.

5. Resilience—ang pagiging resilient ng isang komunidad ay tumutukoy sa kakayahan ng pamayanan na harapin ang mga epekto na dulot ng kalamidad. Ang pagiging resilient ay maaaring istruktural, ibig sabihin ay isasaayos ang mga tahanan, tulay o gusali upang maging matibay. Maaari ring ito ay makita sa mga mamamayan, halimbawa ang pagkakaroon ng kaalaman tungkol sa hazard ay maaaring makatulong upang sila ay maging ligtas sa panahon ng kalamidad.

Halaw: Learning Module AP10. p.

Pagyamanin

Gawain 4.1: Halika't Ating Sagutan!

Panuto: Basahin ang sumusunod na situwasyon. Tukuyin kung anong konsepto na may kaugnayan sa *Disaster Risk Reduction and Management* ang inilalarawan. Gamiting batayan sa pagsagot ang sumusunod:

NH – *Natural Hazard*

D - *Disaster*

AH – *Anthropogenic Hazard*

V - *Vulnerability*

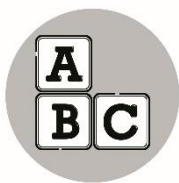
_____ 1. Maagang umuwi ng bahay si Jerone mula sa kanilang paaralan dahil sa paparating na malakas na bagyo.

_____ 2. Nangangamba si Andrei na magkasakit ang kaniyang buntis na asawa at dalawang taong gulang na anak dahil sa maruming tubig baha sa kanilang lugar.

_____ 3. Isa ang pamilya ni Ernest sa mga nakaligtas mula sa pinsalang dulot ng malakas na lindol na tumama sa kanilang pamayanan.

_____ 4. Ipinasara ni Sec. Fajardo ang isang establisimyento dahil pinadadaan nito sa ilog ang mga kemikal na kanilang ginagamit sa paggawa ng produkto.

_____ 5. Nakipagpulong si Mayor Basco sa mga kinatawan ng bawat barangay upang magkaroon sila ng sapat na kaalaman sa panahon ng kalamida.

Pagyamanin

Gawain 4.2: Kahinaan Mo, Kalakasan Ko

Panuto: Isulat ang kalakasan at kahinaan ng top-down Approach sa pagsasagawa ng disaster management plan.

TOP-DOWN APPROACH

kalakasaan	Kahinaan
1	1
2	2
3	3
4	4

Isaisip

Gawain 5: Halika't Pag-isipan Mo!

Panuto: Mula sa paksang tinalakay hinggil sa isyung may kinalaman sa paggamit ng dalawang approach sa pagharap ng suliraning pangkapaligiran, ano ang inyong saloobin ukol dito? Gumawa ng repleksyon at sundin ang pangungusap sa ibaba.

Ang aking repleksyon _____

Isagawa

Gawain 6: Sakuna, Pagtugon Mo!

Panuto: Magtala ng dalawang sakuna na nangyayari sa inyong barangay at ilarawan ayon sa trahedya at paano ang pagtugon sa barangay, LGU at National.

Sakuna ng naganap sa Barangay	Paglalaawan sa trahedya	Pagtugon sa Barangay	Pagtugon sa LGU	Pagtugon sa Nasyonal
1				
2				

Gabay na Tanong:

1. Alin sa mga pagtugon Barangay, LGU, Nasyonal ang madaling natugunan ang suliraning pangkapaligiran? Bakit?
2. Paano maiugnay ang dalawang approach (top-down/Bottom- Up approach a nangyayari sa inyong Barangay?

Tayahin (Huling Pagtataya)

Panuto: Basahing mabuti at unawain ang mga katanungan sa bawat aytem. Lagyan T kung ang sagot mo ay Tama, at M naman kung Mali isulat inyong sagot sa batlang bago ang numero.

- _____ 1. Ito ay tumtukoy sa isang disaster management plan kung saan ang lahat ng gawain mula sa pagpapalano na dapat gawin hanggang sa pagtugon sa panahon ng kalamidad.
- _____ 2. Ito ay isang Top-down Approach kung ang isang lugar o barangay ang nakararanas ng kalamidad, ito ay isa lamang sa tugon ng pambayan o panglungsod na pamahalaan.
- _____ 3. Ito ay isang Top-Down Approach kung nagsisimula sa mga mamamayan at ibang sektor ng lipunan ang mga hakbang sa pagtugon sa suliraning at hamonng pangkapaligiran.
- _____ 4. Ang Top-Down Approach ay nagpapalutas ng mga suliranin at hamong pangkapaligiran.
- _____ 5. Ang Community- Based Disaster at Risk Management Approach ay tumutukoy sa sa Top-down approach.
- _____ 6. Ang Top-Down Approach ay isang prosesong ng paghahanda laban sa hazard at kalamidad na nakasentro sakapakanan ng tao.
- _____ 7. Limitado ang pagbuo sa disaster management plan dahil tanging ang pananaw lamang ng namumuno ang na bibigyang pansin sa Top Down Approach.
- _____ 8. Ang Top-down Approach ay may malawak na partisipasyon ng mga mamamayan sa Konprehensibong pagpapalano.
- _____ 9. Ang top-down approach ay isang papakita ng responsableng paggamit ng mga tulong- pinansyal ay kailangan.
- _____ 10. Ang top-down approach ay hindi lamang ginagamit sa Pilipinas.

Magaling! Upang mas lalong maihanda ang sarili, isagawa ang Karagdagang Gawain

Karagdagang Gawain

Gawain 7: Slogan Mo, Mensahe Ko!

Panuto: Gumawa ng isang Slogan na nag papaliwang sa Disaster Management gamit ang dalawang approach.

Rubriks para sa slogan

Pamantayan	Lubos na Mahusay	Mahusay – husay	Hindi gaanong mahusay	Kailangan pang magsanay
Wasto at maaayos ang datos	Malinaw at maayos ang paglalahad ng mga impormasyon	Maayos ang kabuuan ng paglalahad	Magulo ang ilang datos	Walang kaayusan ang mga impormasyon
May realismo ang mensahe	Lubhang makabuluhan ang mensahe	Makabuluhan ang mensahe	Hindi gaanong makabuluhan ang mensahe	Hindi makabuluhan ang mensahe
Malinaw	Lubhang malinaw at nauunawaan ang paglalahad ng datos	Malinaw at nauunawaan ang paglalahad ng datos	Hindi gaanong malinaw at nauunawaan ang paglalahad ng datos	Malabo at hindi mauunawaan ang paglalahad ng mga datos
Epektibo ang paglalahad	Kawili-wili, maayos at maliwanag ang paglalahad	Epektibo ang paglalahad	May kaayusan at maliwanag	Walang kaayusan at di maliwanag
Kapanipaniwala ang sinabi	Lubhang makatotohanan at kapanipaniwala ang mensahe	Makatotohanan at kapanipaniwala ang mensahe	Hindi gaanong Makatotohanan at kapanipaniwala ang mensahe	Hindi Makatotohanan at hindi kapanipaniwala ang mensahe
Puntos				

**Nalagpasan mo ang hamon ng ating aralin...
Handa ka na ba sa susunod nating paksa?
Tara na!**

Aralin 2

Pagkakaiba ng top-down at bottom-up approach

Alamin

Ang modyul na ito ay disenyo at isinulat para pangkaisipan. Ito ay tumutulong na masuri ng mga mag-aaral ang anyo ng globalisasyon. Ang saklaw ng modyul na ito ay upang masuri ang mga implikasyon at anyo ng globalisasyon sa lipunan.

Aralin 1 – Pagkakaiba ng top –down approach at bottom up approach
Pagkatapos ng modyul na ito. Inaasahang ang mga mag-aaral ay:

1. Nakabubuo ng konklusyon sa angkop na approach sa pagharap sa suliraning pangkapaligiran

Pangkalahatang Panuto

Paano mo Matututunan?

Upang makamit ang mga inaasahan gawin ang mga sumusunod:

- Basahin at unawain nang mabuti ang mga dalawang approach sa pagharap sa suliraning pangkapaligiran.
- Sundin ang bawat panutong ibinigay sa bawat gawain at pagsasanay.
- Sagutin ang lahat ng mga ibinigay na gawain at pagsasanay

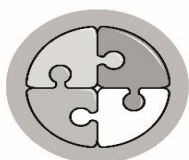
Subukin (Panimulang Pagtataya)

Panuto: Basahing mabuti at unawain ang mga katanungan sa bawat aytem. Piliin at bilugan ang titik ng tamang sagot mula sa pagpipilian.

1. Anong approach sa DRRM plan ang nagsisimula sa mga mamamayan at iba pang sector ng lipunan ang mga hakbang sa pagtukoy, pag-aanalisa at paglutas sa mga suliranin at hamong pangkapaligiran?
 - A. Bottom-Up Approach
 - B. NGO's
 - C. Top-Down Approach
 - D. Wala sa nabanggi

2. Bakit kailangan ang CBDRM Approach sa pagharap sa mga hamon at suliraning pangkapaligiran?
 - A. Para makabuo ng pamayanang handa at matatag sa pagharap sa mga hamong pangkapaligiran
 - B. Para makaiwas sa sakuna
 - C. Para maging handa sa paglikas sa panahon ng bagyo
 - D. Para marunong makilahok sa mga Gawain sa barangay
3. Ang sumusunod ay ang kahalagahan sa aktibong pakikilahok ng lahat ng sector ng pamayanan sa CBDRM maliban sa isa?
 - A. Mabawasan ang epekto ng mga hazard at kalamidad
 - B. Maligtas ang mas maraming buhay at ari-arian kung ang pamayanan ay may maayos na plano kung paano tutugunan ang kalamidad
 - C. Ang lahat ng suliranin dulot ng hazard at kalamidad ay mabibigyan ng karampatang solusyon kung ang pamayanan ay may organisadong plano.
 - D. Ang pagtatapon ng basura sa tamang lagayan ay nakatutulong sa pagbabawas ng epekto sa kalamidad.
4. Alin sa mga sumusunod ang tumutukoy sa pagbuo ng diasater resilient ng mga pamayanan
 - A. PDRRMF
 - B. CBDRM APPROACH
 - C. TOP TO DOWN APPROACH
 - D. BOTTOM TO UP APPROACH
5. Ito tumutukoy sa disaster management plan sa sitwayon kung saan lahat Gawain mula sa pagpapalano na dapat Gawain hanggang sa pagtugon sa panahon ng kalamidad. Anong Approach ito?
 - A. CBDRM approach
 - B. Top to down Approach
 - C. Bottom to up Approach
 - D. NDRRMC Approach
6. Ito ay tumutukoy sa pag-aanalisa, at paglutas sa mga suliranin at hamong pangkapaligiran na nararanasan ng kanilang pamayanan anong Approach ito?
 - A. Disaster Approach
 - B. Hazard Approach
 - C. Bottom to Up Approach
 - D. CBDRM approach
7. Anong ang dating tawag sa National disaster Risk Reduction Management?
 - A. National disaster Coordinating Council
 - B. National disaster management
 - C. National risk management council
 - D. National hazard management

8. Bakit kailangan ang CBDRM approach sa pagharap sa mga hamong at suliraning pangkapaligiran?
 - A. Sapagkat ang lahat ng mga pagpapalano, pagtataya at paghahandang nakapaloob sa disaster management plan ay tungon sa pagbuo ng isang pamayanang handa sa mga kalamidaad
 - B. Sapagkat ito makakatulong sa mga tao sa panahon ng sakuna
 - C. Sapagkat isa itong programa ng gobyerno na dapat sundin ng lahat
 - D. Sapagkat bilang isang mamamayan kailangan nating maging handa sa lahat ng sakuna.
9. Ano ang dalawang Konsepto nan aka ayon sa CBDRM approach
 - A. Botton to up at top to down approach
 - B. Risk and disaster approach
 - C. Disaster and hazard approach
 - D. Vulnerable approach
10. ano ang ibigsabihin ng CBDRM plan?
 - A. Mga plano at programa ng Lokal na pamahalaan
 - B. Mga plano ng Pangulo ng Pilipinas
 - C. Mga plano ng pamahalaang National
 - D. Mga plano ng mga Senador na nag papatupad ng mga batas

Balikan

Gawain 1: Tara't Balikan Natin!

Panuto: Sa nakalipas na aralin maaaring masubok ang inyong kaalaman kung ikaw ay may natutunan sa paksang tinalakay, sagutan ang mga tanong nasa ibaba.

1. Ano ang kalakasan ng top-down approach ang makatutulong sa maayos na pagbuo ng disaster management plan?
2. Ano-ano ang kahinaan at kalakasan ng sistemang top-down approach sa pagharap ng suliraning pangkapaligiran?
3. Top Down Approach

Kahinaan	Kalakasan
1	1
2	2
3	3
4	4

Tuklasin

Gawain 2: Letra Ko, Salita Mo!

Panuto: Ayusin ang halo-halong letra upang makabuo ng isang salita. Isulat ang sagot sa patlang,

OTMTOBPU _____
OPTOWDN _____
AZRAHD _____
ISDSTREA _____

Suriin

Gawain 3: Basahin at Matuto

Ang paggamit ng bottom-up approach ay hindi lamang ginagamit sa Pilipinas. Ilan sa mga bansa sa Asya na gumagamit nito ay ang Laos, East Timor, Indonesia, at India. Mula sa karanasan ng mga nabanggit na bansa at sa obserbasyon sa iba pang gawain na may kaugnayan sa disaster management ng iba't ibang pandaigdigang organisasyon, nabuo nina Kafle at Zubair (2006) ang mga katangian ng bottom-up approach.

Katangian ng Bottom-up Approach

- * Ang mga mamamayan ay may kakayahang simulan at panatilihin ang kaunlaran ng kanilang komunidad
- * Bagama't mahalaga ang tungkulin ng lokal na pamahalaan, pribadong sektor at mga NGOs, nanatiling pangunahing kailangan para sa *grassroots development* ang pamumuno ng lokal na pamayanan.
- * Ang malawak na partisipasyon ng mga mamamayan sa komprehensibong pagpapalano at mga gawain sa pagbuo ng desisyon para matagumpay na *bottom-up strategy*.
- * Ang responsableng paggamit ng mga tulong-pinansyal ay kailangan
- * Mahalagang salik sa pagpapatuloy ng matagumpay na *bottom-up approach* ay ang pagkilala sa mga pamayanan na may maayos na pagpapatupad nito
- * Ang responsibilidad sa pagbabago ay nasa kamay ng mga mamamayang naninirahan sa pamayanan.

Halaw: Learning Module AP 10, p.

* Ang iba't ibang grupo sa isang pamayanan ay maaaring may magkakaibang pananaw sa mga banta at *vulnerabilities* na nararanasan sa kanilang lugar.

Sa pagpapalano ng disaster risk management mahalagang magamit ang kalakasan ng dalawang approach: ang bottom-up at top-down. Mahalagang maisaalang-alang ang pananaw ng mga namumuno sa pamahalaan sa pagbuo ng plano dahil sa kanilang kaalaman sa mga sistemang ipatutupad ng disaster risk management. Hindi rin naman kailangang kalimutan ang pananaw at karanasan ng mga mamamayan sa pagbuo ng disaster risk management. Ang pagsasanib na ito ng dalawang approach ay maaaring magdulot ng holistic na pagtingin sa kalamidad at hazard sa isang komunidad.

Sa kasalukuyan, ang National Disaster Coordinating Council (NDCC), (na kilala ngayon bilang National Disaster Risk Reduction Management Council) ng Pilipinas ay kasapi sa proyektong “Partnerships for Disaster Reduction-Southeast Asia (PDR – SEA) Phase 4 (2008). Layunin ng programang ito na maturuan ang mga lokal na pinuno sa pagbuo ng Community Based Disaster Risk Management Plan. Mahalaga ang proyektong ito sapagkat binibigyan nito ng sapat nakaalaman at hinahasa ang kakayahan ng mga lokal na pinuno kung paano maisasama ang CDBRM Plan sa mga plano at programa ng lokal na pamahalaan. Bukod dito, mas masisiguro na ang mabubuong disaster management plan ay nakabatay sa pangangailangan at kakayahan ng pamayanan na harapin ang iba't ibang hazard at kalamidad na maaari nilang maranasan. Sa ganitong paraan, mas matutugunan ang pangangailangan ng mga mamamayan at magagamit ng maayos ang kanilang mga resources. Higit sa lahat, ang plano na binuo kasama ang iba't ibang sektor ng lipunan kabilang na ang mga mamamayan ay mas epektibo sa patugon ng pangangailangan ng mga mamamayan. Bunga nito, sinabi rin ni Lacson (Gabieta, 2014) na nagdesisyon siyang gamitin ang “bottom-up approach” upang mapabilis ang pagbangon mula bagyong Yolanda.

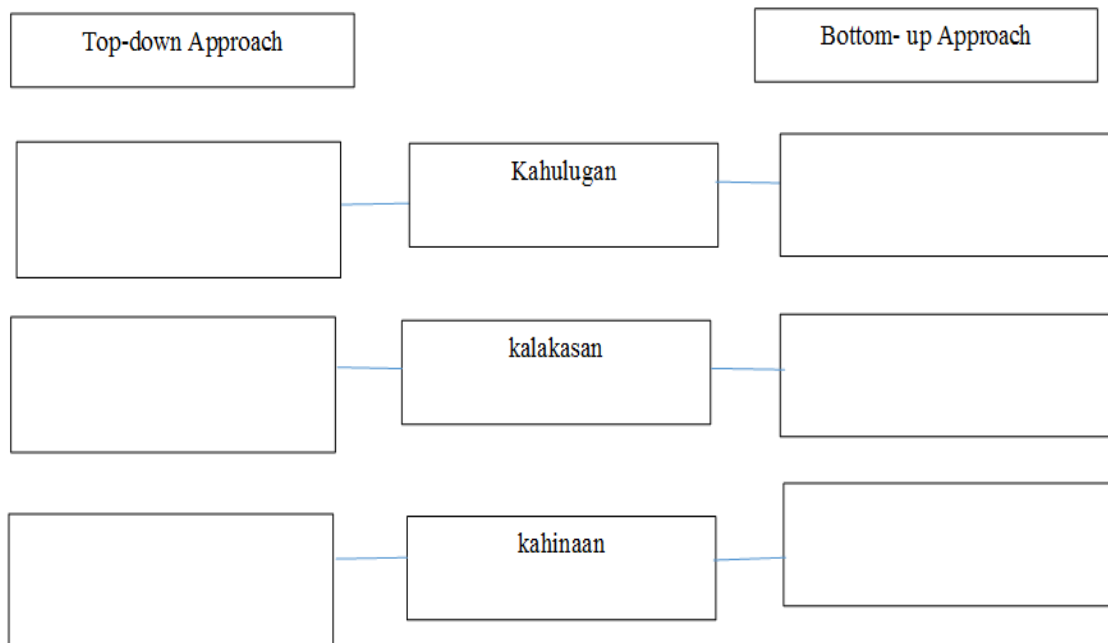
Halaw sa Learning Module AP 10

Pagyamanin

Gawain 4.1: Tara't Alamin Natin

Panuto: Punan ng tamang sagot ang KKK chart. Gamiting batayan ang nabuong KKK chart upang sagutin ang kasunod na tanong.

Mas makatutulong sa isang pamayanan ang pagsasanib ng dalawang approach dahil

Halaw: Learning Module AP 10, p

Pangpresesong tanong:

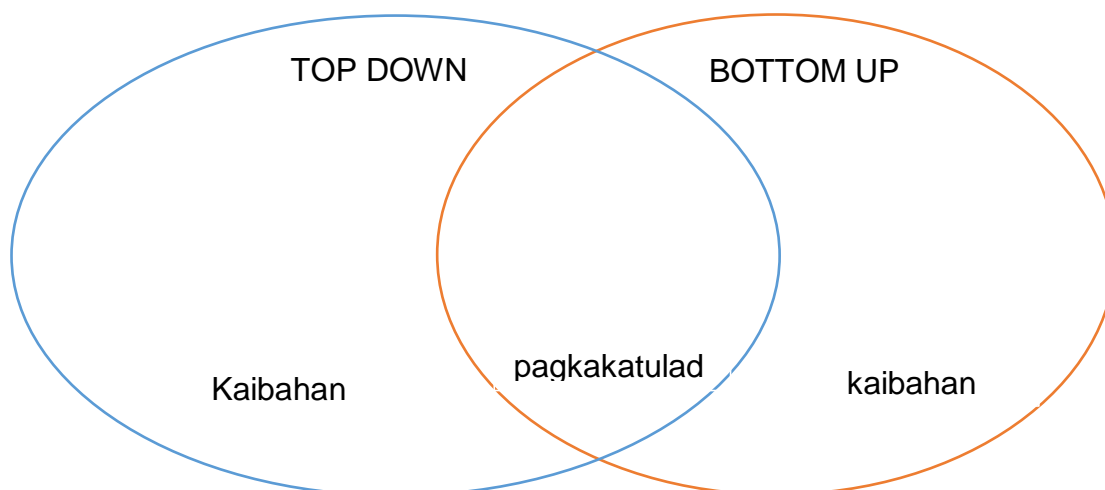
1. Ano ang kalakasan ng top-down approach ang maktutulong sa maayos na pagbuo ng disaster management plan?
2. Alin sa mga kalakasan ng bottom-up approach abg dapat bigyang-pansin sa proseso ng pagbuo ng disaster management plan?

Pagyamanin

Gawain 4.2: Kaibahan Ko, Katulad Mo!

Panuto: Punan ang Venn diagram tungkol sa pagkakaiba at pagkakatulad sa top-down at bottom up approach.

Isaisip

Gawain 5: Halika't Pag-isipan Mo!

Panuto: Sagutan ang tanong ng limang pangungusap lamang.

1. Ano ang pinakamabisan approach na dapat gamitin ng pamahalaan sa pagharap ng suliraning pangkapaligiran? Bakit?

Isagawa

Gawain 6: Pagnilayan Natin Ito!

Panuto: Gumawa ng sanaysay ukol sa Dalawang approach na gagamitin sa pagharap ng Suliraning. Ipasok mo ang sitwasyon ng COVID19 sa lugar ninyo. Paano tumugon ang Pamahalaang Nasyonal, LGU at Barangay Batay sa Dalawang Approach.

Tayahin (Huling Pagtataya)

Panuto: Basahing mabuti at unawain ang mga katanungan sa bawat aytem. Piliin at bilugan ang titik ng tamang sagot mula sa mga pagpipilian.

1. Anong approach sa DRRM plan ang nagsisimula sa mga mamamayan at iba pang sector ng lipunan ang mga hakbang sa pagtukoy, pag-aanalisa at paglutas sa mga suliranin at hamong pangkapaligiran?
 - A. Bottom-Up Approach
 - B. NGO's
 - C. Top-Down Approach
 - D. Wala sa nabanggi
2. Bakit kailangan ang CBDRM Approach sa pagharap sa sa mga hamon at suliraning pangkapaligiran?
 - A. Para makabuo ng pamayanang handa at matatag sa pagharap sa mga hamong pangkapaligiran
 - B. Para makaiwas sa sakuna
 - C. Para maging handa sa paglikas sa panahon ng bagyo
 - D. Para marunong makilahok sa mga Gawain sa barangay
3. Ang sumusunod ay ang kahalagahan sa aktibong pakikilahok ng lahat ng sector ng pamayanan sa CBDRM maliban sa isa?
 - A. Mabawasan ang epekto ng mga hazard at kalamidad
 - B. Maligtas ang mas maraming buhay at ari-arian kung ang pamayanan ay may maayos na plano kung paano tutugunan ang kalamidad
 - C. Ang lahat ng suliranin dulot ng hazard at kalamidad ay mabibigyan ng karampatang solusyon kung ang pamayanan ay may organisadong plano.
 - D. Ang pagtatapon ng basura sa tamang lagayan ay nakatutulong sa pagbabawas ng epekto sa kalamidad.
4. Alin sa mga sumusunod ang tumutukoy sa pagbuo ng diasater resilient ng mga pamayanan
 - A. PDRRMF
 - B. CBDRM APPROACH
 - C. TOP TO DOWN APPROACH
 - D. BOTTOM TO UP APPROACH
5. Ito tumutukoy sa disaster management plan sa sitwayon kung saan lahat Gawain mula sa pagpapalano na dapat Gawain hanggang sa pagtugon sa panahon ng kalamidad. Anong Approach ito?
 - A. CBDRM approach
 - B. Top to down Approach

- C. Bottom to up Approach
 - D. NDRRMC Approach
6. Ito ay tumutukoy sa pag-aanalisa, at paglutas sa mg suliranin at hamong pangkapaligiran na nararanasan a kanilang pamayanan anong Approach ito?
 - A. Disaster Approach
 - B. Hazard Approach
 - C. Botton to Up Approach
 - D. CBDRM approach
 7. Anong ang dating tawag sa Natioal disaster Risk Reduction Management?
 - A. National disaster Coordinating Council
 - B. National disaster management
 - C. National risk management council
 - D. National hazard management
 8. Bakit kailangan ang CBDRM approach sa pagharap sa mga hamong at suliraning pangkapaligiran?
 - A. Sapagkat ang lahat ng mga pagpaplano, pagtataya at paghahandang nakapaloob sa disaster management plan ay tungon sa pagbuo ng isang pamayanang handa sa mga kalamidaad
 - B. Sapagkat ito makakatulong sa mga tao sa panahon ng sakuna
 - C. Sapagkat isa itong programa ng gobyerno na dapat sundin ng lahat
 - D. Sapagkat bilang isang mamamayan kailangan nating maging handa sa lahat ng sakuna.
 9. Ano ang dalawang Konsepto nan aka ayon sa CBDRM approach
 - A. Botton to up at top to down approach
 - B. Risk and disaster approach
 - C. Disaster and hazard approach
 - D. Vulnerable approach
 10. Ano ang ibigsabihin ng CBDRM plan?
 - A. Mga plano at programa ng Lokal na pamahalaan
 - B. Mga plano ng Pangulo ng Pilipinas
 - C. Mga plano ng pamahalaang National
 - D. Mga plano ng mga Senador na nag papatupad ng mga batas

**Binabati kita sa pagsagot mo ng buong husay sa ating pagtataya!
Para lalo mo pang maisasalooob ang mga natutunan mo sa araling ito
gawin ang huli nating Gawain**

Karagdagang Gawain

Gawain 7: Tara't Awit Tayo!

Panuto: Gumawa ng isang JINGLE SONG Tungkol sa CBDRM approach.

Aralin 3

Angkop na Approach sa Pagharap sa Suliraning Pangkapaligiran

Alamin

Ang modyul na ito ay denisinyo at isinulat para pangkaisipan. Ito ay tumutulong na masuri ng mga mag-aaral ang anyo ng globalisasyon. Ang saklaw ng modyul na ito ay upang masuri ang mga implikasyon at anyo ng globalisasyon sa lipunan.

Aralin 1 – Angkop na Approach sa Pagharap sa Suliraning Pangkapaligiran
Pagkatapos ng modyul na ito. Inaasahang ang mga mag-aaral ay:

1. Nakabubuo ng konklusyon sa angkop na approach sa pagharap sa suliraning pangkapaligiran.

Pangkalahatang Panuto

Paano mo Matututunan?

Upang makamit ang mga inaasahan gawin ang mga sumusunod:

- Basahin at unawain nang mabuti ang mga dalawang approach sa pagharap sa suliraning pangkapaligiran.
- Sundin ang bawat panutong ibinigay sa bawat gawain at pagsasanay.
- Sagutin ang lahat ng mga ibinigay na gawain at pagsasanay

Subukin (Panimulang Pagtataya)

- A. Panuto: Basahing mabuti at unawain ang mga katanungan sa bawat aytem. Piliin at bilugan ang titik ng tamang sagot mula sa pagpipilian.

1. Anong approach sa disaster management plan ang tumutukoy sa sitwasyon kung saan lahat ng gawain mula sa pagpapalano hanggang sa pagtugon sa panahon ng kalamidad ay inaasa sa pamahalaan?

- A. Bottom-Up Approach
- B. NGO's
- C. Top-Down Approach
- D. wala sa nabanggit

2. Bakit mahalaga ang pagtutulungan ng iba't-ibang sector sa pagsugpo sa mga suliraning pangkapaligiran?
 - A. Kabalikat ang lahat sa pagsugpo sa iba't-ibang suliraning pangkapaligiran.
 - B. Malawak na suliranin ang mga isyung pangkapaligiran na nararapat harapin ng iba't-ibang sector sa lipunan.
 - C. Makababawas sa mga gastusin ng pamahalaan ang pagtulong ng iba't-ibang sector sa pagsugpo sa mag suliraning pangkapaligiran.
 - D. Mahihikayat ang maraming dayuhan na pumunta sa ating bansa kung mawawala ang mga suliraning pangkapaligiran nito.
3. Ito ay isang pamamaraan kung saan ang pamayanang may banta ay aktibong nakikilahok sa pagtukoy, pagsuri, pagtugon at pagsubaybay ng mga risk na maaari nilang maranasan?
 - A. Community Based –Disaster and Risk management Approach
 - B. School Based Disaster and Risk Manageent
 - C. Top-Down Approach
 - D. Bottom-Up Approach
4. Anong approach sa disaster management plan ang tumutukoy sa sitwasyon kung saan lahat ng gawain mula sa pagpaplanang hanggang sa pagtugon sa panahon ng kalamidad ay inaasa sa pamahalaan?
 - A. Bottom-Up Approach
 - B. NGO's
 - C. Top-Down Approach
 - D. . wala sa nabanggit
5. Bakit mahalaga ang pagkakaroon ng community engagement kung saan nakapaloob ang collaboration with community and stakeholder?
 - A. Makatutulong ito upang makalikom ng mas maraming pondo
 - B. Malaki ang posibilidad na maging tagumpay ang proyekto Kapag pinagplanuhan
 - C. Mas maging komprehensibo at matagumpay ang plano kung binubuo ito ng iba't-ibang sector
 - D. Magiging makabuluhan ang plano kung gagawa nito ay ang mga mamamayan
- B. Panuto: Dalawang Approach Hamon sa pagtugon sa suliraning pangkapaligiran. Ibigay ang hinihingi ng sumusunod na pahayag.
 - _____ 1. Ito tumutukoy sa kakayahan ng pamayanan na harapin ang mga epekto na dulot ng kalamidad.
 - _____ 2. Tumutukoy ito sa tao, lugar, at imprastruktura na may mataas na posibilidad na maapektuhan mga hazard.
 - _____ 3. Ito ay tumutukoy sa mga hazard na bunga ng mga gawain ng tao.
 - _____ 4. Ito ay tumutukoy sa mga pangyayari na nagdudulot ng panganib at pinsala sa tao, kapaligiran, at mga gawaing pang-ekonomiya.
 - _____ 5. Ito ay tumutukoy sa mga banta na maaaring dulot ng kalikasan o ng gawa ng tao.

Balikan

Gawain 1: Halina't Balikan Natin!

Panuto: Sagutan ang katanungan.

1. Ano ang pahkakaiba ng top-down at bottom up approach?

Tuklasin

Gawain 2: Tara't Tuklasin Natin!

Panuto: Basahin ang magkatapat na pahayag. Lagyan ng plus sign (+) ang maliit na kahon na katabi nito kung ang salita ay naayon sa National Disaster Risk Reduction and Management Framework. Ilagay naman ang minus sign (-) kung wala.

	Pagpapalano sa pagharap sa kalamidad	Pagharap sa kalamidad sa tuwing mararanasan ito	
	Isinusulong ang Top-down Approach	Isinusulong ang Community-Based Disaster Management Approach	
	Tungkulin ng pamahalaan ang Disaster Management	Tungkulin ng lahat ang paglutas sa Suliraning Pangkapaligiran	
	Dapat na kasama ang NGOs sa pagbuo ng Disaster Management Plan	Ang mga NGOs ang siyang mamumuno sa pagbuo ng Disaster Management Plan	
	Hinihingi ang tulong ng lahat ng sektor ng lipunan sa pagbuo ng Disaster Management Plan	Sa pamahalaan nakasalalay ang lahat ng tungkulin upang maging disaster-resilient ang buong	

Halaw: Learning Module AP10, p.

Suriin

Gawain 3: Basahing Matuto!

Sa *bottom-up approach*, nagsisimula sa mga mamamayan at iba pang sektor ng lipunan ang mga hakbang sa pagtukoy, pag-aanalisa, at paglutas sa mga suliranin at hamong pangkapaligiran na nararanasan sa kanilang pamayanan. Ito ay taliwas sa *top-down approach*. Ang *top-down approach* sa *disaster management plan* ay tumutukoy sa situwasyon kung saan lahat ng gawain mula sa pagpapalano na dapat gawin hanggang sa pagtugon sa panahon ng kalamidad ay inaasa sa mas nakatatasa na tanggapan o ahensya ng pamahalaan. Binigyang-diin nina Shesh at Zubair (2006) na hindi natutugunan ng *top-down approach* ang mga pangangailangan ng pamayanan at napababayaan ang mga mamamayang may mataas na posibilidad na makaranas ng malubhang epekto ng kalamidad. Limitado ang pagbuo sa disaster management plan dahil tanging ang pananaw lamang ng mga namumunoang nabibigyang pansin sa pagbuo ng plano.

Ang kahinaang ito ng top-down approach ang nais bigyang katugunan ng *bottom-up approach*. Binibigyang pansin dito ang maliliit na detalye na may kaugnayan sa mga *hazard*, kalamidad, at pangagangailangan ng pamayanan. Ang pangunahing batayan ng plano ay ang karanasan at pananaw ng mga mamamayang nakatira sa isang *disaster-prone area*.

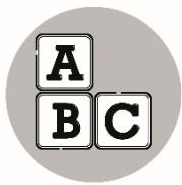
Hazard – ito ay tumutukoy sa mga banta na maaaring dulot ng kalikasan o ng gawa ng tao. Kung hindi maiiwasan, maaari itong magdulot ng pinsala sa buhay, ari-arian, at kalikasan.

1.1 Anthropogenic Hazard o Human-Induced Hazard – ito ay tumutukoy sa mga hazard na bunga ng mga gawain ng tao. Ang maitim na usok na ibinubuga ng mga pabrika at mga sasakyan gaya ng ipinakikita sa larawan ay ilan sa mga halimbawa ng anthropogenic hazard.

1.2. Natural Hazard – ito naman ay tumutukoy sa mga hazard na dulot ng kalikasan. Ilan sa halimbawa nito ay ang bagyo, lindol, tsunami, thunderstorms, storm surge, at landslide. Ipinakikita sa kasunod na larawan ang pagbabalita sa pagdating ng isang malakas na bagyo.

2. Disaster – ito ay tumutukoy sa mga pangyayari na nagdudulot ng panganib at pinsala sa tao, kapaligiran, at mga gawaing pang-ekonomiya. Maaaring ang disaster ay natural gaya ng bagyo, lindol, at pagputok ng bulkan o gawa ng tao tulad ng digmaan at polusyon. Ang disaster ay sinasabi ding resulta ng hazard, vulnerability at kawalan ng kapasidad ng isang pamayanan na harapin ang mga hazard.

Halaw sa Learning Module AP 10

Pagyamanin

Gawain 4.1: Tara't Sagutan Natin!

Panuto: Buuin ang konsepto ng sumusunod na pahayag tungkol sa Community-Based Disaster Risk Management Approach sa pamamagitan ng paglalagay ng angkop na salita o parirala.

1. Ang top-down approach ay tumutukoy sa

2. Ang kahinaan ng bottom up approach ay

3. Ang kalakasan ng top-down approach ay

Pagyamanin

Gawain 4.2: Tula Ko, Suriin Mo!

Panuto: Gumawa ng isang tula at ibase ang iyong tula sa pangunahing tanong na my tatlong stanza at tatlong taludtud.

1. Paano tayo lubusang makaiiwas sa masamang epekto ng mga kalamidad?

Rubriks

Pamantayan	Lubosan na mahusay 4	Mahusay-husay 3	Katamtaman 2	Kailangan pangmagsana y 1
Paglalahad	Maayos malinaw, at organisado ang paglalahad.	May kaayusan at linaw ang paglalahad	Bahagyang kulang sa kaayusan ang pagkakalahad	Magulo ang pagkakalahad ng detalye
Makatotohanan	Lubhang makatotohanan ang mga mungkahi	Makatotohanan ang karamihan sa mga mungkahi	May mga bahagi na hindi makatotohanan sa mga mungkahi	Hindi kapanipaniwla ang mga mungkahi
Realism ng mensahe	Lubhang makabuluhan ang mensahe ng gawa	Makabuluhan ang mensahe	Hindi gaanong makabuluhan ang mensahe	Hindi makabuluhan ang mensahe
Paghihikayat	Lubhang nanakahikayat ang mga pinahahayag na paraan	May ilang bahagi ang nakahihikayat sa mga ipinahahayag na paraan	Hindi gaanong nakahihikayat ang mga ipinaghahayag na paraan	Hindi nakakahikayat ang mga ipinahahayag na paraan
Puntos :				

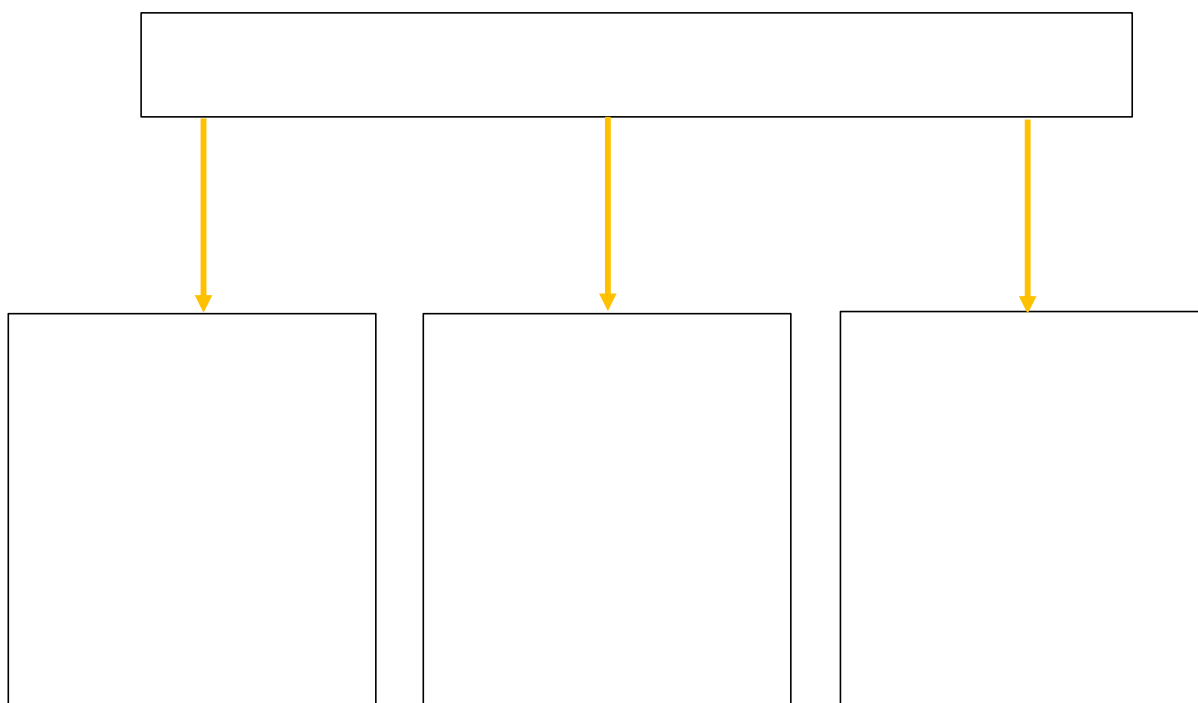
Halaw sa Learning Module AP 10

Isaisip

Gawain 5: Tara't Pag-isipan Natin!

Panuto: Gumawa ng isang graphic Organizer community-based Disaster and risk management Approach

1. Bakit mahalaga ang displina sa panahon ng sakuna ipatay ang inyong sagot sa iyong graphic organizer?

Isagawa

Gawain 6: Pagnilayan at Gawin!

Panuto: Sa iyong pananaw sa pagtataya ng epekto ng Climate Change sa ating bansa, ano ang lebel ng epekto nito? Lagyan ng tsek (/) ang hanay ayon sa inyong pananaw at ipaliwanag kung bakit.

Epekto ng Climate Change sa:	Malala	Hindi Gaanong Matindi	Hindi Nakapipinsala	Pagpapaliwanag
1. Sa iyong Pamilya				
2. Sa inyong Barangay				
3. Sa ating bansa				
4. Sa ating Mundo				

Gabay na tanong:

1. Bakit dapat matukoy ang mga suliraning pangkapaligiran na nararanasan sa inyong pamayanan?

Tayahin (Huling Pagtataya)

- A. Panuto: Basahing mabuti at unawain ang mga katanungan sa bawat aytem. Piliin at bilugan ang titik ng tamang sagot mula sa pagpipilian.
1. Anong approach sa disaster management plan ang tumutukoy sa sitwasyon kung saan lahat ng gawain mula sa pagpapalano hanggang sa pagtugon sa panahon ng kalamidad ay inaasa sa pamahalaan?
 - A. Bottom-Up Approach
 - B. NGO's
 - C. Top-Down Approach
 - D. wala sa nabanggit
 2. Bakit mahalaga ang pagtutulungan ng iba't-ibang sector sa pagsugpo sa mga suliraning pangkapaligiran?
 - A. Kabalikang lahat sa pagsugpo sa iba't-ibang suliraning pangkapaligiran.
 - B. Malawak na suliranin ang mga isyung pangkapaligiran na nararapat harapin ng iba't-ibang sector sa lipunan.
 - C. Makababawas sa mga gastusin ng pamahalaan ang pagtulong ng iba't-ibang sector sa pagsugpo sa mag suliraning pangkapaligiran.
 - D. Mahihikayat ang maraming dayuhan na pumunta sa ating bansa kung mawawala ang mga suliraning pangkapaligiran nito.
 3. Ito ay isang pamamaraan kung saan ang pamayanang may banta ay aktibong nakikilahok sa pagtukoy, pagsuri, pagtugon at pagsubaybay ng mga risk na maaari nilang maranasan?
 - A. Community Based –Disaster and Risk management Approach
 - B. School Based Disaster and Risk Management
 - C. Top-Down Approach
 - D. Bottom-Up Approach
 4. Anong approach sa disaster management plan ang tumutukoy sa sitwasyon kung saan lahat ng gawain mula sa pagpapalano hanggang sa pagtugon sa panahon ng kalamidad ay inaasa sa pamahalaan?
 - A. Bottom-Up Approach
 - B. NGO's
 - C. Top-Down Approach
 - D. . wala sa nabanggit
 5. Bakit mahalaga ang pagkakaroon ng community engagement kung saan nakapaloob ang collaboration with community and stakeholder?
 - A. Makatutulong ito upang makalikom ng mas maraming pondo
 - B. Malaki ang posibilidad na maging tagumpay ang proyekto Kapag pinagplanuhan
 - C. Mas maging komprehensibo at matagumpay ang plano kung binubuo ito ng iba't-ibang sector
 - D. Magiging makabuluhan ang plano kung gagawa nito ay ang mga mamamayan

_____ 5. Ito ay tumutukoy sa mga banta na maaaring dulot ng kalikasan o ng gawa ng tao.

Karagdagang Gawain

Gawain 7: Pagnilayan at Sagutan!

[illegible]

30

Susi sa Pagwawasto

Aralin 1

Subukin	1 T
	2 T
	3 M
	4 M
	5 M
	6 T
	7 T
	8 M
	9 M
	10 M

Tayahin	1 T
	2 T
	3 M
	4 M
	5 M
	6 T
	7 T
	8 M
	9 M
	10 M

Aralin 2

Subukin	1.D
	2.B
	3.C
	4.D
	5.A
	6.A
	7.A
	8.B
	9.A
	10.A

Tayahin	1.D
	2.B
	3.C
	4.D
	5.A
	6.A
	7.A
	8.B
	9.A
	10.A

Aralin 3

Subukin	1 C
	2 B
	3 A
	4 A
	5 C
6 BOTTON UP APPROACH	
7 ANTHROPOGENIC HAZARD	
8 RISK	
9 HAZARD	
10. DISASTER	

Subukin	1 C
	2 B
	3 A
	4 A
	5 C
6 BOTTON UP APPROACH	
7 ANTHROPOGENIC HAZARD	
8 RISK	
9 HAZARD	
10. DISASTER	

Sanggunian

Eleanor D. Antonio et al 2017. Kayamanan Manila Philippines:Rex Bookstore Published & distributed

Learners Manual Kontemporaryong Isyu sa Araling Panlipunan Grade 10

IFRC/JOSE MANUEL JIMENEZINFO. EXTRACTED FROM IPTC Photo Metadata

<https://www.google.com/url?sa=i&url>

